

LA FESTA DELS TRAGINERS

La Maria i els seus pares han anat a passar el cap de setmana amb els avis a Balsareny per celebrar la Festa dels Traginers. Allí la Maria es troba amb el seu cosí Marc. Les celebracions comencen dissabte amb moltes activitats i no se'n perden ni una: el Rebost del Traginer, amb la Roda del Traginer i la Roda del Vi; els Invents del Ramon Magem, que els agrada molt; la Taverna del Traginer, per on passa la Ruta del Traginer; l'Exposició del Concurs de Fotografia; la Mostra d'Eines del Pagès; la Botiga de Ceràmica; el Correfoc, i el Ball de Nit.

L'endemà és la gran Festa. L'avi els acompanya al primer acte festiu del dia: la Torrada del Traginer, on els donen unes enormes llesques de pa per torrar i sucar amb oli, i on l'avi els compra unes botifarres fetes a la demostració de l'elaboració artesana del porc. Tots estan molt emocionats, i l'avi els comenta que el més bonic de la festa és la gran quantitat de persones que hi participen des de moltes setmanes abans i després, i tots ben satisfets. La Maria, embadalida, mira la ferrada i l'esquilada d'un animal: a ciutat això no es veu!

Mentre la Maria i en Marc esperen l'hora de la Cavalcada dels Traginers, una desfilada llarga, solemne, multicolor i alegre, fan un tomb pel Rebost, compren números de la rifa del xai i tiren a la Roda. Tot buscant un bon lloc, segueixen els Trabucaires i els seus eixordadors trets.

L'avi els explica l'origen de la festa i el significat dels guarniments que porten els muls: abans no hi havia cotxes, ni camions, ni trens, i els traginers van fer una feina imprescindible per al comerç. A mercat s'hi arribava amb carro, però a la muntanya calia fer el transport «a llom de bístia» amb rècules de mules. A llom de bístia?, pregunten els nois. L'avi els diu que vol dir «a l'esquena de la bèstia», del matxo o de la mula, tal i com es parlava abans. Continua explicant que els traginers de muntanya portaven de tot: cereals, llenya, carbó... i que anaven pertot arreu. Una prova del fet que passaven per Balsareny són els diferents hostals que hi havia al segle XIX i també els noms dels llocs.

Els nens volen saber si els de Balsareny portaven algun producte en especial. I l'avi continua explicant que portaven de tot, però sobretot vi, un vi molt bo. Avui dia no queden gaires vinyes al poble perquè en el segle passat una plaga anomenada fil·loxera les va fer malbé gairebé totes.

Pel carrer passen uns senyors a cavall i amb una bandera. Els nens volen saber qui són i l'avi els explica que són el banderer i els cordonistes; porten la bandera de Sant Antoni i van a buscar la núvia per començar la cavalcada, perquè l'origen d'aquesta festa és la

benedicció dels animals domèstics el dia de sant Antoni Abat, sant Antoni del Porquet. El dia del sant es portaven a beneir cavalls, mules, ases... A Balsareny, a finals del segle XIX aquesta festa ja tenia les seves tradicions: benedicció d'animals, cavalcada, «joc de les anelles» i cursa. L'any 1970, la van declarar d'interès turístic.

La cavalcada ja arriba amb els banderers, els trabucaires i després els gegants. L'avi pregunta als nens si saben com es diuen els gegants. Doncs resulta que com ells dos, Marc i Maria! I continua explicant que els Bastoners de Balsareny i el Ball de la Faixa també tenen una història amb molta tradició.

En aquest moment els nens veuen un munt d'animals ben guarnits. És el nucli de la Cavalcada dels Traginers. Els guarniments són molt antics i veritables peces de museu. El que porten les mules a l'esquena és l'albarda (o bast) que servia als traginers per portar-hi les mercaderies. N'hi havia de ben diferents segons el que traginessin.

Els nens volen saber com és que hi ha tanta gent al darrere. L'avi els diu que són els genets que participaran a les curses de la tarda, els grups folklòrics i els espontanis. La cavalcada és a punt d'arribar a la plaça de l'Església, on el mossèn beneeix els animals.

Un dels nens explica a l'avi que té un company que es diu Antoni i fa el sant el 17 de gener! L'avi els comenta que el calendari s'havia de repartir encara que no coincidís amb la diada del sant perquè hi havia molt bons cavallistes. La Festa de Balsareny ja fa una pila d'anys que se celebra sempre el diumenge anterior al dia de Carnestoltes.

Abans de dinar, tornen al Rebost i hi compren números per a la rifa del xai; no els toca però això no importa gaire. A la botiga de ceràmica l'avi compra un càntir i un plat i se'ls emporta a casa: el menjador n'és ple!

Havent dinat van cap al castell i s'enfilen a dalt d'un marge, en un revolt proper, per poder veure bé l'arribada. Es fan curses de rucs, ponis, mules i cavalls. Abans es feien a la carretera del poble, però ara és impossible. Al Marc i a la Maria els han entusiasmat les curses.

De baixada al poble encara tenen temps de ballar sardanes i de comentar que aquest any han vingut molts forasters a la Festa.

L'avi, abans de seguir ballant, els explica que és molt important que la gent s'aplegui per fer coses junts. Balsareny és un poble molt actiu on sempre hi ha hagut activitats molt boniques com la Festa dels Traginers.

XXXII CONCURS DE DIBUIX ESCOLAR

